

**ÇIRAKLIK EĞİTİMİ UYGULAMASI YAPILMAYAN MESLEK DALLARINDA
MESLEKİ BELGELERİN VERİLMESİNE
İLİŞKİN YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun çıraklık eğitimi uygulama kapsamına alınmamış meslek dallarında esnaf ve sanatkarlar meslek kuruluşlarınca yapılacak eğitim, sınav ve belgelendirme çalışmalarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununa tabi esnaf ve sanatkarlara ait işyerleri ve bu işyerlerinde çalışanlardan; meslekleri 3308 sayılı Kanunun çıraklık eğitimi uygulama kapsamı dışında kalanları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun 75 inci maddesinin (j) bendi ile 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun Geçici 10 uncu maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Milli Eğitim Bakanlığını,
 - b) Birlik: 5362 sayılı Kanuna göre kurulan esnaf ve sanatkarlar odaları birliklerini,
 - c) Federasyon: 5362 sayılı Kanuna göre kurulan esnaf ve sanatkarlar federasyonlarını,
 - ç) Komisyon: Esnaflık ve Sanatkarlık Mesleklerini Ayırma Komisyonunu,
 - d) Konfederasyon: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunu,
 - e) Kapsama alınmış meslek dalı: 3308 sayılı Kanuna göre çıraklık eğitimi uygulaması yapılmasına karar verilmiş meslek dallarını,
 - f) Mesleki belgeler: Bu Yönetmelik hükümleri uyarınca verilen TESK kalfalık, TESK ustalık ve esnaflık belgelerini,
 - g) Oda: 5362 sayılı Kanuna göre kurulan esnaf ve sanatkarlar odalarını,
 - ğ) Sınav komisyonu: Mesleki belge sınav komisyonlarını,
 - h) TESK: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunu,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Mesleki Belgeler ve Bu Belgelerin Verilme Esasları

Belgelerin verileceği meslekler

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmeliğe göre belge verilecek meslek dalları; 3308 sayılı Kanunun çıraklık eğitimi uygulama kapsamına alınmamış meslek dallarıdır. Bu mesleklerle ilgili olarak odalar, eğitim, sınav ve belgelendirme yapma hakkına sahiptir.

Odalarca verilecek mesleki belgeler

MADDE 6 – (1) Odalar tarafından, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesine göre belirlenen mesleklerde;

- a) TESK kalfalık belgesi,
 - b) TESK ustalık belgesi,
 - c) Esnaflık belgesi,
- verilir.

TESK kalfalık belgesi

MADDE 7 – (1) TESK kalfalık belgesi, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte 5362 sayılı Kanun kapsamında bir işyerinin sahibi olan ya da bu işyerinde çalışanlardan;

- a) en az ilköğretim mezunu olan,
 - b) on altı yaşını doldurmuş olan,
 - c) mesleğinde en az iki yıl çalışmış olduğunu belgelendiren,
- kişilere odaca düzenlenecek kalfalık sınavında başarılı olmaları halinde verilir.

TESK ustalık belgesi

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte 3308 sayılı Kanun gereğince mesleğinde ustalık belgesi almak isteyenlerde aranan asgari yaş ve öğrenim şartını taşıyanlardan;

- a) 5362 sayılı Kanuna tabi bir işyeri sahibi olan ve/veya bu işyerinde fiilen usta olarak çalışanlardan, Konfederasyonca belirlenecek süreler içinde başvuruda bulunanlara doğrudan,
- b) TESK kalfalık belgesi veya Bakanlıkça kabul edilmiş başka bir meslek kuruluşunca verilmiş kalfalık belgesi sahibi olup, mesleği ile ilgili işlerde en az beş yıl süreyle çalışmış olduğunu belgelendirenlerden odaca düzenlenecek ustalık sınavında başarılı olanlara sınav sonucunda,
- c) Mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarından veya bu kurumların dengi yurtdışı kurumlardan mezun olanlardan odaca düzenlenecek ustalık sınavında başarılı olmaları halinde,

TESK ustalık belgesi verilir.

TESK esnaflık belgesi

MADDE 9 – (1) Esnaflık ve sanatkarlık mesleklerini ayırma komisyonunca belirlenen ustalık becerisi gerektirmeyen mesleklerde; 3308 sayılı Kanun gereğince mesleğinde ustalık belgesi almak isteyenlerde aranan asgari yaş ve öğrenim şartını taşıyanlardan;

- a) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte 5362 sayılı Kanuna tabi bir işyeri sahibi olan ve/veya bu işyerinde çalışanlardan, Konfederasyonca belirlenecek süreler içinde başvuruda bulunanlara doğrudan,

b) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra mesleğe girenlerden, mesleği ile ilgili işlerde en az iki yıl süreyle çalışmış olduğunu belgelendiren ve odalarca düzenlenecek sınavlarda başarılı olanlara sınav sonucunda, esnaflık belgesi verilir.

Sınava hazırlık kursları

MADDE 10 – (1) Kalfalık, ustalık ve esnaflık sınavlarına girecekler için odalar imkanları ölçüsünde sınava hazırlık kursları düzenleyebilirler.

Sınavların düzenlenmesi

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen mesleki belgelerin sınavları yılda iki defadan az olmamak üzere ilgili oda tarafından yapılır. Belgelere ilişkin sınavlar, odanın başvurusu üzerine birlik tarafından planlanarak duyurulur.

Mesleki belge sınav komisyonlarının oluşturulması

MADDE 12 – (1) Mesleki belge sınav komisyonları ilgili oda başkanının veya görevlendireceği yönetim kurulu üyesinin başkanlığında;

- İlgili meslekten oda başkanlığınca görevlendirilecek iki üye,
- Oda mesleki eğitim danışmanlığı biriminden bir üye,
- İlgili meslek alanlarında mesleki eğitim merkezi öğretmenleri, mesleki eğitim merkezi bulunmaması halinde diğer mesleki ve teknik öğretim kurumlarındaki öğretmenler arasından milli eğitim müdürlüğüne görevlendirilecek bir üye, olmak üzere toplam beş kişiden oluşur.

(2) Milli eğitim müdürlüklerince görevlendirilecek sınav komisyonu üyesinin, sınavın yapılacağı meslek alanına dahil branşlardan birinde öğretmenlik yapanlar arasından seçilmesi esastır. Ancak, sınavın yapıldığı ilçe sınırları içindeki öğretim kurumlarında, branşında öğretmen bulunmayan mesleklerde, farklı branşlardaki öğretmenler görevlendirilebilir. Bu durumdaki öğretmenler, sınavlarda mesleki içerik olarak değil, soru hazırlama yöntem ve teknikleri ile sınavın yapılış usul ve esasları yönüyle katkıda bulunurlar.

(3) Sınav komisyonu üyelerinin göreve çağrılarını yazılı olarak yapılır. Birisi Bakanlığın görevlendirdiği üye olması koşuluyla en az üç komisyon üyesinin hazır bulunması halinde sınav yapılabilir.

Sınavların yapılması

MADDE 13 – (1) Sınav komisyonları, sınav sorularının hazırlanması ve sınavların yapılmasında birinci derecede görevli ve sorumludurlar. Sınavlar yazılı ve uygulamalı olarak yapılır. Sınav sonucunda başarılı olanların belgeleri oda tarafından verilir.

(2) Sınav evrakı oda tarafından beş yıl süreyle saklanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama Esasları ile Esnaf ve Sanatkarlık Mesleklerini Ayrırma Komisyonu ve Tutulacak Kayıtlar

Planlama, koordinasyon ve denetim

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılacak uygulamaların ülke düzeyinde planlanması, koordinasyonu ve denetimi Konfederasyonca ilgili federasyonlarla birlikte, iller düzeyinde ise birliklerce yerine getirilir.

Sınav komisyonuna ödenecek ücretler

MADDE 15 – (1) Sınav komisyonu üyelerine ödenecek ücretler 5362 sayılı Kanununun 56 ncı maddesinde öngörülen sınırlar içinde kalmak üzere, ilgili esnaf ve sanatkarlar meslek kuruluşunun yönetim kurulunca belirlenir ve eğitim bütçesinden ödenir.

Mesleğin kapsama alınmasından sonra yapılacak uygulama

MADDE 16 – (1) 3308 sayılı Kanun kapsamında bulunmayan bir meslek dalının kapsama alınma kararının Resmi Gazete’de ilan edildiği tarihten itibaren bu meslekte bütün işlemler 3308 sayılı Kanun hükümlerine göre yürütülür.

Esnaflık ve Sanatkarlık Mesleklerini Ayrırma Komisyonu

MADDE 17 – (1) Ustalık becerisi gerektiren meslekler ile gerektirmeyen meslekleri belirlemek amacıyla Konfederasyon bünyesinde bir esnaflık ve sanatkarlık mesleklerini ayırma komisyonu kurulur. Komisyon; Konfederasyon Genel Başkanı ya da görevlendireceği TESK Yönetim Kurulu üyesinin başkanlığında, Sanayi ve Ticaret Bakanlığını temsilen bir üye, Milli Eğitim Bakanlığını temsilen bir üye ve Konfederasyonu temsilen iki üye olmak üzere toplam beş üyeden oluşur.

(2) Komisyon, bu Yönetmeliğin uygulaması içine alınacak kapsam dışı meslek dallarını belirler, karar altına alır ve bu karar ve karar sonrasında yapılacak çalışmalar Konfederasyonca alt teşkilat birimlerine duyurulur.

(3) Hangi mesleklerde TESK kalfalık belgesi ve TESK ustalık belgesi verileceği, hangilerinde ise esnaflık belgesi verileceği bu Komisyon tarafından belirlenir.

Belgelerin şekli

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmeliğin Ek-1’inde yer alan TESK Kalfalık Belgesi, Ek-2/a’ında yer alan TESK Ustalık Belgesi (Sınavsız), Ek-2/b’inde yer alan TESK Ustalık Belgesi (Sınavlı), Ek-3/a’ında yer alan Esnaflık Belgesi (Sınavlı), Ek-3/b’inde yer alan Esnaflık Belgesi Cüzdan (Sınavlı), Ek-3/c’inde yer alan Esnaflık Belgesi (Sınavsız), Ek-3/d’inde yer alan Esnaflık Belgesi Cüzdan (Sınavsız), Konfederasyon tarafından bastırılarak odalarca hak sahiplerine dağıtılır.

Tutulacak defter, form, liste ve çizelgeler

MADDE 19 – (1) Odalarca yapılan belge düzenleme çalışmalarında, Konfederasyonca bastırılarak dağıtılacak ekte örnekleri bulunan aşağıdaki defter, form, liste ve çizelgeler kullanılır.

- Kullanılacak defterler aşağıda gösterilmiştir.
 - Ustalık Belgesi Başvuru Kayıt Defteri (Sınavlı-Sınavsız) (Ek-4).
 - Kalfalık Belgesi Başvuru Kayıt Defteri (Ek-5).
 - Esnaflık Belgesi Başvuru Kayıt Defteri (Sınavlı-Sınavsız) (Ek-6).
 - Ustalık Belgesi Almaya Hak Kazananlar Defteri (Sınavlı-Sınavsız) (Ek-7).
 - Kalfalık Belgesi Almaya Hak Kazananlar Defteri (Ek-8).
 - Esnaflık Belgesi Almaya Hak Kazananlar Defteri (Sınavlı-Sınavsız) (Ek-9).
- Kullanılacak formlar aşağıda gösterilmiştir.

- 1) Ustalık Belgesi Başvuru Formu (Sınavlı) (Ek-10).
 - 2) Ustalık Belgesi Başvuru Formu (Sınavsız) (Ek-11).
 - 3) Ustalık Belgesi Başvuru Formu (Sınavsız) (Ek-12).
 - 4) Kalfalık Belgesi Başvuru Formu (Ek-13).
 - 5) Esnaflık Belgesi Başvuru Formu (Sınavlı) (Ek-14).
 - 6) Esnaflık Belgesi Başvuru Formu (Sınavsız) (Ek-15).
 - 7) Esnaflık Belgesi Başvuru Formu (Sınavsız) (Ek-16).
- c) Kullanılacak liste ve çizelgeler aşağıda gösterilmiştir.
- 1) Yazılı ve Pratik Sınav Sonuçları Listesi (Ek-17).
 - 2) Esnaflık Belgesi Yazılı Sınav Sonuçları Listesi (Ek-18).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Düzenleme yetkisi

MADDE 20 – (1) Konfederasyon, bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak üzere alt düzenleme yapmaya yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan Yönetmelik

MADDE 21 – (1) 20/10/1993 tarihli ve 21734 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çıraklık Eğitimi Uygulaması Yapılmayan İl ve Meslek Dallarında Mesleki Belgelerin Verilmesine İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Mesleki belgelerin geçerliliği ve değiştirilmesi

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin 21 inci maddesi ile yürürlükten kaldırılan Yönetmelik kapsamında verilen mesleki belgeler geçerlidir.

(2) Bu Yönetmelik gereğince kapsama alınma tarihinden önce verilmiş olan mesleki belgeler, mesleğin kapsama alınmasından sonra 3308 sayılı Kanun hükümleri gereğince doğrudan değiştirilir.

Yürürlük

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Milli Eğitim Bakanı ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Genel Başkanı müştereken yürütür.